

Lovforslag nr. L 340. Fremsat den 2. juni 1993 af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om Statens Uddannelsesstøtte

(Enkelte justeringer i klippekortsbestemmelserne m.v.)

§ 1

I lov om statens uddannelsesstøtte, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 621 af 10. juli 1992, foretages
følgende ændringer:

1. § 3, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Fra støttetiden trækkes perioder,
hvor den uddannelsessøgende

- 1) til en tidligere afsluttet eller afbrudt uddan-
nelse eller uddannelsessupplering efter
stk. 1 har fået uddannelsesstøtte, eller
- 2) til en tidligere afsluttet eller afbrudt uddan-
nelse eller uddannelsessupplering efter
stk. 1 eller til den uddannelse eller uddan-
næssupplering, den uddannelsessøgende
er i gang med, har fået
 - a) uddannelsesgodtgørelse efter lov om en
aktiv arbejdsmarkedspolitik,
 - b) orlovsydelse til uddannelse efter lov om
orlov,
 - c) fast revalideringsydelse efter lov om so-
cial bistand eller
 - d) uddannelsesyndelse efter lov om arbejds-
tilbud til ledige.«.

2. I § 3, stk. 3, ændres »hvor den uddannelses-
søgende har modtaget uddannelsesstøtte, ud-
dannelsesyndelse eller fast revalideringsydelse«
til: »hvor den uddannelsessøgende har fået
uddannelsesstøtte, uddannelsesgodtgørelse,
orlovsydelse, fast revalideringsydelse eller ud-
dannelsesyndelse eller voksenuddannelsesstøt-
te, jf. stk. 10.«.

3. § 3, stk. 3, nr. 3, affattes således:

»3) en tidligere afbrudt uddannelse, jf.
stk. 5.«.

4. I § 3 indsættes som stk. 8, 9 og 10:

»Stk. 8. Undervisningsministeren kan fast-
sætte regler om støttetiden for uddannelser,
hvor adgangskravet til uddannelserne foruden
en gymnasial uddannelse kan være en videre-
gående uddannelse.

Stk. 9. Undervisningsministeren kan fastsæt-
te regler om støttetiden for uddannelser med
kandidatoverbygning, når de uddannelsessø-
gende i forvejen har en afsluttet videregående
uddannelse uden kandidatoverbygning.

Stk. 10. Undervisningsministeren kan fast-
sætte regler om, at der fra støttetiden trækkes
perioder, hvor den uddannelsessøgende til en
tidligere afsluttet eller afbrudt uddannelse el-
ler uddannelsessupplering efter stk. 1 eller til
den uddannelse eller uddannelsessupplering,
den uddannelsessøgende er igang med, har få-
et voksenuddannelsesstøtte efter lov om vok-
senuddannelsesstøtte.«.

5. I § 8 a, stk. 2, nr. 2, ændres »orlov« til: »or-
lov fra uddannelsen«.

6. I § 13 a, stk. 1, 2. og 6. pkt., stk. 2, og stk. 3, 1.
pkt., og i § 14, stk. 2, 2. og 5. pkt., og stk. 3, 1.
pkt., ændres »uddannelsesperioden« til: »uddan-
nelsesperioden«.

7. I § 22, stk. 5, indsættes efter »§§«: »13 b,«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 1994.

Stk. 2. § 1, nr. 3, har kun virkning for uddannelsessøgende, der efter den 1. juli 1993 begyn-

der på en uddannelse, der kan gives uddannelsesstøtte til inden for klippekortet, og som afbryder denne uddannelse.

Stk. 3. Det ved § 1, nr. 4, indsatte § 3, stk. 9, træder dog i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lov om statens uddannelsesstøtte er senest ændret ved lov nr. 505 af 24. juni 1992. Loven er senest bekendtgjort ved lovekendtgørelse nr. 621 af 10. juli 1992.

De foreslåede ændringer vedrører

- 1) fradrag i klippekortet for perioder med anden støtte til uddannelse,
- 2) forsinkelsesklip til studieskift,
- 3) støttetiden for uddannelser, hvor adgangskravet til uddannelserne foruden en gymnasial uddannelse kan være en videregående uddannelse,
- 4) støttetiden for uddannelser med kandidatoverbygning, der tages efter en afsluttet videregående uddannelse, der ikke har kandidatoverbygning, og
- 5) enkelte redaktionelle ændringer.

ad 1) fradrag i klippekortet

Statens uddannelsesstøtte gives som udgangspunkt for en periode, der svarer til den normerede uddannelsestid. Støttetiden fastsættes i måneder (klip). Fra disse klip trækkes dog perioder (måneder), hvor den uddannelsessøgende har fået

- a) uddannelsesstøtte inden for klippekortet til tidligere afsluttet eller afbrudt uddannelse eller uddannelsessupplering, eller
- b) uddannelsesyndelse efter lov om arbejdstilbud til ledige eller fast revalideringsyndelse efter lov om social bistand til en igangværende eller afbrudt uddannelse eller uddannelsessupplering, der giver ret til statens uddannelsesstøtte inden for klippekortet.

Perioder med uddannelsesyndelse og revalideringsyndelse trækkes fra for at undgå, at uddannelsessøgende, der har gennemført en del af en uddannelse med en af disse ydelser, bliver bedre stillede end andre uddannelsessøgende, der udelukkende får uddannelsesstøtte til uddannelsen. Hvis perioderne med uddannelsesyndelse eller revalideringsyndelse ikke blev trukket fra, ville de uddannelsessøgende få et klippekort med SU-klip til hele uddannelsen, selv om en del af den allerede var gennemført. De over-

skydende klip kunne i så fald bruges til enten at forlænge uddannelsen med, eller til dobbeltklip.

Som led i arbejdsmarkedsreformen har arbejdsministeren fremsat forslag om nogle ydelser til uddannelse.

I det fremsatte forslag til Lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik (L. 272. Fremsat den 21. april 1993) erstattes den eksisterende »uddannelsesyndelse« med en »uddannelsesgodtgørelse«. Uddannelsesgodtgørelsen kan fås i op til 2 år.

Godtgørelsen svarer til den ydelse, den ledige ellers ville være berettiget til. Unge under 25 år kan dog kun få halv dagpengeydelse. Hvis de har ret til eller deltager i en uddannelse, der giver ret til uddannelsesstøtte, udelukkes uddannelsesgodtgørelse.

Der bør gælde de samme fradragsregler for denne godtgørelse som for den uddannelsesyndelse, den erstatter. Der fremsættes derfor forslag om, at også perioder med uddannelsesgodtgørelsen trækkes fra i klippekortet.

I det fremsatte forslag til Lov om orlov (L. 273. Fremsat den 21. april 1993) indføres bl.a. orlov til uddannelse. Orlovsydelsen er 80 pct. af arbejdsløshedsdagpengenes højeste beløb.

Der bør gælde de samme regler for denne orlovsydelse som for uddannelsesgodtgørelsen. Der fremsættes derfor forslag om, at også perioder med orlov til uddannelse trækker fra i klippekortet.

Det foreslås, at der gives hjemmel til også at fastsætte regler om fradrag i SU-klippekortet for perioder med voksenuddannelsesstøtte. Der er ikke aktuelt behov for fradrag for perioder med voksenuddannelsesstøtte. Den foreslåede bestemmelse giver imidlertid mulighed for at indføre ensartede fradragsregler for alle orlovsstøtteordninger, hvis reglerne om voksenuddannelsesstøtte ændres, så støtten kan gives til flere deltagere, flere uddannelser og/eller i længere støtteperioder.

ad 2) forsinkelsesklip ved studieskift

I den nye struktur for en 1. årsprøve, der gennemføres med baggrund i flerårsaftalen, begrænses antallet af prøveforsøg til to, og der stilles krav om, at

prøven skal være bestået senest ved begyndelsen af 3. semester.

Efter den almindelige bestemmelse om klippekortet i loven trækkes klip, der er brugt til en tidligere uddannelse, fra i klippekortet til en ny uddannelse. Ved studieskift ses der dog bort fra op til 12 klip, hvis den uddannelsessøgende afbryder uddannelsen inden for de første 12 måneder.

Hvis den uddannelsessøgende derimod ikke når at afbryde den første uddannelse inden for de 12 måneder, vil klip, der er brugt i den første uddannelse, trække fra i klippekortet til den nye uddannelse. Der er således ikke klip nok til den nye uddannelse.

12-måneders fristen er ikke hensigtsmæssig, når 1. årsprøveordningen indføres. De uddannelsessøgende, der begynder på uddannelsen i forårssemesteret, vil ikke kunne overholde fristen, hvis de dumper til 2. eksamensforsøg og derfor ønsker at skifte uddannelse. Uddannelsessøgende, der begynder på uddannelsen 1. februar, skal normalt op til 1. årsprøve i januar året efter. Dermed vil omprøven blive afholdt efter 1. februar, dvs efter udløbet af 12-måneders fristen.

Det foreslås derfor at afskaffe 12-måneders fristen. Hvis fristen afskaffes, kan de studerende få forsinkelsesklip til en ny uddannelse, uanset hvornår den tidligere uddannelse er afbrudt, men fortsat dog kun i alt 12 ekstra klip til forsinkelse (i alt til studieskift, omprøver og supplerig).

ad 3) støttetiden for uddannelser, hvor adgangskravet til uddannelserne foruden en gymnasial uddannelse kan være en videregående uddannelse

Det foreslås, at der gives ministeren en bemyndigelse til at fastsætte støttetiden for uddannelser, hvor det fastsatte adgangskrav foruden en gymnasial uddannelse kan være en videregående uddannelse. Som eksempel kan nævnes en videregående teknikeruddannelse, der planlægges at blive adgangskrav til den nye diplomingeniøruddannelse.

Særordningen vil medføre, at klip, der er brugt til en afsluttet videregående uddannelse, der er adgangsvej til en anden videregående uddannelse, ikke eller kun i begrænset omfang trækker fra i klippene til den nye uddannelse, når den uddannelsessøgende er optaget på grundlag af den videregående uddannelse. Derved sikres, at den uddannelsessøgende har mulighed for at fuldføre den nye uddannelse med uddannelsesstøtte. Ordningen skal kun gælde for uddannelsessøgende, der ikke samtidig har gennemført en gymnasial uddannelse.

Det er meningen, at særordningen med ganske få undtagelser først skal gælde fra det tidspunkt, hvor de nye adgangskrav indføres som planlagt i 1995.

ad 4) støttetiden for uddannelser, der tages efter en afsluttet videregående uddannelse, der ikke har kandidatoverbygning

Den nye studiestruktur for uddannelser ved universiteter m. fl., der vil blive gennemført med baggrund i flerårsaftalen, har som et hovedelement en model med en 3-årig bacheloruddannelse, en 2-årig kandidatoverbygning og en 3-årig forskeruddannelse.

Denne nye studiestruktur vil medføre ændring i støttetildelingen indtil kandidatniveau. (Til forskeruddannelse tildeles der uddannelsesstøtte efter særligt fastsatte bestemmelser).

Efter den nye tildelingsmåde (med en populær benævnelse: 3+2-modellen) gives der ved begyndelsen af bacheloruddannelsen 34 klip til denne uddannelse svarende til uddannelsens varighed i måneder. Senere ved begyndelsen af kandidatoverbygningen gives der så yderligere 22 - 24 klip svarende til denne uddannelses varighed i måneder, evt. incl. ferie. 3+2-modellen har hidtil været anvendt ved HA-cand. merc.-uddannelsen.

Hidtil er der blevet givet 58 klip ved begyndelsen af en bacheloruddannelse (fx humanistisk og naturvidenskabelig universitetsuddannelse) svarende til uddannelsesstiden for bacheloruddannelse plus kandidatoverbygning (34 klip + 24 klip = 58 klip).

Efter det almindelige klippekortprincip vil en uddannelsessøgende, der tidligere har brugt klip til anden uddannelse, få klippekortet til den nye uddannelse reduceret med disse klip.

Efter den hidtil gældende tildelingsmåde vil en uddannelsessøgende, der fx har brugt 34 klip til en afsluttet socialrådgiveruddannelse, få 24 klip (58 klip - 34 klip), der kan anvendes allerede fra starten af den nye uddannelse. Den studerende kommer med denne tildelingsmåde først til at mangle klip fra 3. år på bacheloruddannelsen.

3+2-modellen bevirker, at klip brugt til tidligere uddannelse, trækker fra i klippekortet til bacheloruddannelsen. De uddannelsessøgende kommer altså til at mangle klip til den sidste del af eller eventuelt hele bacheloruddannelsen. Dette stemmer med klippekortprincippet, hvorefter der - bortset fra eventuelle forsinkelsesklip - ikke gives uddannelsesstøtte til to uddannelser på samme niveau. Derimod er der klip til at fortsætte uddannelsen på et højere niveau (fx cand. merc.-uddannelsen).

Det foreslås imidlertid at give ministeren bemyndigelse til i særlige tilfælde at fastsætte støttetiden for videregående uddannelser, der tages efter en mellemlang videregående uddannelse der ikke har kandidatoverbygning. Som eksempel kan nævnes et HA-cand.merc.-forløb, der tages efter en socialrådgiveruddannelse.

giveruddannelse. Herved gives mulighed for i særlige tilfælde at få uddannelsesstøtte til uddannelse på samme niveau.

En socialrådgiver, der ønsker at gennemføre fx. et HA - cand.merc.-forløb, skal altså have mulighed for at fordele de (22-24) klip, der er til rådighed til kandidatuddannelsen over hele uddannelsesforløbet efter eget valg.

Denne særlige ordning svarer således til den måde, der i øjeblikket gives klip på til en 5-årig kandidatuddannelse, når den uddannelsessøgende tidligere har brugt klip til en anden videregående uddannelse.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Samlet ventes forslagene ikke at have væsentlige økonomiske konsekvenser.

De administrative konsekvenser er af mindre omfang og kan klares inden for de eksisterende ressourcer.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Der foreslås indført fradrag i klippekortet for perioder med uddannelsesgodtgørelse og orlovsydelse til uddannelse. Bestemmelsen er i denne forbindelse omredigeret. Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Konsekvensændring som følge af de ændringer, der er foreslået i nr. 1 og nr. 4.

Til nr. 3

12-måneders fristen for at en uddannelsessøgende kan få forsinkelsesklip i forbindelse med studieskift foreslås ophævet. Den uddannelsessøgende kan fortsat ialt kun få 12 måneders klip til studieskift og forsinkelse. Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

For at undgå at forveksle lovens orlovsbegreb med orlovsbegrebet i den fremsatte lov om orlov, foreslås det at præcisere, at der i § 8 a, stk. 2, nr. 2, er tale om en orlov fra uddannelsen.

Til nr. 6

I lovens § 3 er det bestemt, at en uddannelsessøgende kan få uddannelsesstøtte for en periode, der svarer til den normerede uddannelsestid. Uddannelsestid er det begreb, der bruges i uddannelsesreglerne til at beskrive, hvor lang en uddannelse er.

I lovens §§ 13 a og 14 bruges uddannelsestid i en helt anden betydning. Uddannelsestid er her den faktiske uddannelsesperiode for den enkelte studerende med et eventuelt tillæg. Uddannelsestiden har betydning for det tidspunkt, låntager skal begynde at forrente studielån med den »høje« rentesats. Uddannelsestiden har også betydning for, hvornår låntager skal begynde at afdrage sine studielån.

Det er ikke hensigtsmæssigt, at uddannelsestid bruges i forskellige betydninger i loven.

For at kunne adskille de to uddannelsestidsbegreber foreslås det, at »uddannelsestiden« i §§ 13 a og 14 ændres til »uddannelsesperioden«.

Til nr. 7

Hypotekbanken administrerer krav på tilbagebetaling af studielån og statslån, der er opsagt til skadesløs betaling.

Hypotekbanken administrerer endvidere statens garanti for studielån i pengeinstitutter og indfrie statsgaranterede studielån.

I bestemmelsen er der givet Hypotekbanken hjemmel til at indhente de nødvendige oplysninger hos offentlige myndigheder.

Ved en redaktionel fejl er der ikke indsat en henvisning til bestemmelsen i § 13 b om administration af studielåne. Ved den foreslåede ændring indsættes denne henvisning.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 1994.

Det foreslås, at ophævelsen af 12-måneders fristen i forslaget § 1, nr. 3, får virkning for uddannelsessøgende, der begynder på en uddannelse efter den 1. august 1993 og afbryder denne uddannelse. Bestemmelsen får herved virkning for uddannelsessøgende, der bliver omfattet af de nye regler om en 1. årsprøve.

Det foreslås endeligt, at det ved § 1, nr. 4, indsatte § 3, stk. 9, træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. Bestemmelsen har sammenhæng med den nye studiestruktur ved videregående uddannelser, der ventes at træde i kraft den 1. september 1993.

Bilag

I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget

1. § 3, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Fra støttetiden trækkes perioder, hvor den uddannelsessøgende

- 1) til en tidligere afsluttet eller afbrudt uddannelse eller uddannelsessupplering efter stk. 1 har fået uddannelsesstøtte, eller
- 2) til en tidligere afsluttet eller afbrudt uddannelse eller uddannelsessupplering efter stk. 1 eller til den uddannelse eller uddannelsessupplering, den uddannelsessøgende er i gang med, har fået
 - a) uddannelsesgodtgørelse efter lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik,
 - b) orlovsydelse til uddannelse efter lov om orlov,
 - c) fast revalideringsydelse efter lov om social bistand eller
 - d) uddannelsesydelse efter lov om arbejdstilbud til ledige.«.

Stk. 2. Fra støttetiden ved en igangværende uddannelse trækkes perioder, hvori den uddannelsessøgende har modtaget:

- 1) uddannelsesstøtte til tidligere afsluttet eller afbrudt uddannelse og uddannelsessupplering efter stk. 1 og
- 2) uddannelsesydelse i medfør af lov om arbejdstilbud til ledige eller fast revalideringsydelse i medfør af lov om social bistand til den igangværende uddannelse eller til tidligere afsluttet eller afbrudt støtteberettigende uddannelse og uddannelsessupplering efter stk. 1.

2. I § 3, stk. 3, ændres »hvori den uddannelsessøgende har modtaget uddannelsesstøtte, uddannelsesydelse eller fast revalideringsydelse« til: »hvor den uddannelsessøgende har fået uddannelsesstøtte, uddannelsesgodtgørelse,

orlovsydelse, fast revalideringsydelse eller uddannelsesydelse eller voksenuddannelsesstøtte, jf. stk. 10.«.

3. § 3, stk. 3, nr. 3, affattes således:

»3) en tidligere afbrudt uddannelse, jf. stk. 5.«.

Stk. 3. Fra støttetiden trækkes dog ikke perioder, hvori den uddannelsessøgende har modtaget uddannelsesstøtte, uddannelsesydelse eller fast revalideringsydelse til:

3) en tidligere afbrudt uddannelse, hvis uddannelsen er afbrudt inden for de første 12 måneder efter uddannelsens start.

4. I § 3 indsættes som stk. 8, 9 og 10:

»Stk. 8. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om støttetiden for uddannelser, hvor adgangskravet til uddannelserne foruden en gymnasial uddannelse kan være en videregående uddannelse.

Stk. 9. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om støttetiden for uddannelser med kandidatoverbygning, når de uddannelsessøgende i forvejen har en afsluttet videregående uddannelse uden kandidatoverbygning.

Stk. 10. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at der fra støttetiden trækkes perioder, hvor den uddannelsessøgende til en tidligere afsluttet eller afbrudt uddannelse eller uddannelsessupplering efter stk. 1 eller til den uddannelse eller uddannelsessupplering, den uddannelsessøgende er igang med, har fået voksenuddannelsesstøtte efter lov om voksenuddannelsesstøtte.«.

Bilag til f. t. l. vedr. Statens Uddannelsesstøtte

5. I § 8 a, stk. 2, nr. 2, ændres »orlov« til: »orlov fra uddannelsen«.

- 2) 7.000 kr. for hver måned i støtteåret, hvori den uddannelsessøgende har været indskrevet ved en støtteberettigende uddannelse, men har haft orlov eller ikke har opfyldt støttebetingelsen i § 7, stk. 1, nr. 4.

6. I § 13 a, stk. 1, 2. og 6. pkt., stk. 2, og stk. 3, 1. pkt., og i § 14, stk. 2, 2. og 5. pkt., og stk. 3, 1. pkt., ændres »uddannelsestiden« til: »uddannelsesperioden«.

§ 13 a. Studielån, som er endeligt tildelt efter denne lov, jf. § 12, stk. 1, forrentes med virkning fra den 1. i måneden efter udbetalingstidspunktet, jf. § 14, stk. 2, 1. pkt. I uddannelsestiden forrentes gælden til enhver tid med årligt 4 pct. Derefter forrentes den til enhver tid værende gæld med en årlig rente svarende til den til enhver tid fastsatte officielle diskonto med et procenttillæg eller procentfradrag, som fastsættes på finansloven for det pågældende år. Procenttilægget kan dog ikke overstige 1. Renten tilskrives månedligt. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om uddannelsestiden, herunder om dens ophør og om låntagers pligt til at give meddelelse herom.

Stk. 2. Den årlige rente på 4 pct., som er nævnt i stk. 1, 2. pkt., kan ændres ved lov for den resterende del af uddannelsestiden, såfremt udviklingen i renteniveauet taler herfor.

Stk. 3. Tilbagebetaling af studielån, herunder betaling af renter, skal normalt begynde 1 år efter udløbet af det støtteår, hvori uddan-

nelsestiden er ophørt. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om tilbagebetaling af studielån.

§ 14. Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte administrerer i overensstemmelse med den tidligere uddannelsesstøttelovgivning statslån ydet i henhold til denne, jf. dog § 15, stk. 2 og 3.

Stk. 2. Statslån, der er tildelt endeligt efter 1. august 1982, forrentes med virkning fra den 1. i måneden efter udbetalingstidspunktet. I uddannelsestiden forrentes gælden til enhver tid med årligt 3 pct. under den til enhver tid fastsatte officielle diskonto. Derefter forrentes gælden til enhver tid med årligt 1 pct. over diskontoen. Renten tilskrives månedligt. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om uddannelsestiden, herunder om dens ophør, og om låntagers pligt til at give meddelelse herom.

Stk. 3. Tilbagebetalingen af statslån, herunder betaling af renter, skal normalt begynde 1 år efter udløbet af det støtteår, hvori uddannelsestiden er ophørt. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om tilbagebetaling af statslån.

7. I § 22, stk. 5, indsættes efter »§§«: »13 b,«.

Stk. 5. Hypotekbanken kan hos skattemyndigheder og andre offentlige myndigheder indhente oplysninger om låntager, som er nødvendige for at administrere krav efter §§ 15, 16 og 19, herunder oplysninger om indkomst- og formueforhold.